

LR Ekonomikas ministrijai

Ministra k-gam Jānim Vitenbergam,

Par: Atbalsta priekšlikumu mazajiem uzņēmējiem.

21.04.2021

Vispirms gribam pateikties par Jūsu personīgu uzņēmību un gribu atbalstīt tūrisma nozari kopumā un īpaši mazos uzņēmumus, kuri šajā pandēmijas laikā ir skarti vissmagāk.

Tomēr pēc nesenās tikšanās tiešsaistē ar EM pārstāvjiem, rodas priekšstats, ka viņu nostāja ir - turpmāk atbalstīt tikai, viņuprāt, "perspektīvos" Latvijas uzņēmumus. Gribam pievērst Jūsu uzmanību situācijai mazajā uzņēmējdarbībā, kur darbība vairākos nozīmīgos sektoros arvien ir aizliegta vai ļoti ierobežota (piem., SPA un pirtis, ēdināšana, grupu apkalpošana, ekskursijas mazajos uzņēmumos, un dažādi citi pakalpojumi). Daudzi no šiem uzņēmumiem nevar pieteikties un saņemt jebkādu atbalstu dažādu iemeslu dēļ, piemēram, nekvalificējas atbalsta saņemšanas nosacījumiem, ir nenozīmīgi pārkāpumi pagātnē, kas jau nokārtoti, ir bailes no represijām, utt. Redzam, ka mazākajos uzņēmējos arvien vairāk pieaug neapmierinātība ar atbalsta mehānismiem un valsts attieksmi, saucot šos uzņēmējus par neperspektīviem un Latvijai nevajadzīgiem nākotnē. Veidojas viedoklis, ka Latvijai svarīgi ir tikai daži lieli uzņēmēji, kas saņem galvenos atbalstus no glābšanas fondiem. Tas neveicina mazo uzņēmēju lojalitāti Latvijas valstij un nebūt nepārlicina, ka ir taisnīgi maksāt arvien pieaugošos nodokļus, redzot, cik formāli VID atsaka pabalstus. Gluži pretēji – mazie uzņēmēji redz, ka tie valstij nav svarīgi un valsts nav ieinteresēta to pastāvēšanā, ne ļaujot strādāt, ne arī sniedzot adekvātu reālu atbalstu. Jāpiebilst, ka pasaules valstīs tūrisma un viesmīlības nozarē sīko uzņēmumu īpatsvars, kuri strādā bez tā sauktā "drošības spilvena", ir vairāk kā 90% , tāpēc EM uzstādījums atbalstīt tikai vidējos un lielos uzņēmumus attiecībā uz tūrisma un viesmīlības nozari ir kļūdaini.

Pētot, kā atbalsta mehānismi strādā citās valstīs, konkrēti, Skandināvijā, gribam izteikt priekšlikumu arī Latvijā izveidot speciālu fondu, lai atbalsts sasniegtu arī tos mazos uzņēmējus, kas līdz šim, bieži formālu iemeslu dēļ, nav saņēmuši nekādu atbalstu, ir zaudējuši savus darbiniekus un faktiski nevar turpināt "vilkt" biznesu. Fonda apmērs arī Skandināvijas valstīs nav liels, tomēr tas ļauj sniegt atbalstu pēc būtības, izskatot iesniegumus pēc loģiskā saprāta un balstoties reālajā situācijā. Skandināvijas gadījumā fonda apsaimniekošana vai iesniegumu izskatīšana pirmajā instancē ir uzdots pašvaldībām, kas atrodas saviem uzņēmējiem vistuvāk. Pēc tam katras pašvaldības priekšlikumus izskata augstāka līmeņa neatkarīga reģionālā padome. Latvijas situācijā izvērtētājs var tik izvirzīts citādi, tomēr svarīgi ir, ka tiek izveidots atbalsta mehānisms tiem daudzajiem uzņēmumiem, ko savam „sietam” nelaiž cauri VID.

Kas ir mērķis un kā darbojas papildu kompensācijas, jeb dotāciju shēma vietējiem uzņēmumiem.

Mērķis šādai kompensācijas vai dotācijas shēmai ir - dot iespēju pašvaldībām ātri novērst krīzes situāciju vietējiem uzņēmumiem, kurus vietējie vai nacionālie infekcijas kontroles pasākumi skar īpaši smagi. Ar šādas shēmas palīdzību ir jākompensē vietējo uzņēmumu izmaksas vai zaudējumi, kas radušies infekcijas kontroles pasākumu un uzskaites rezultātā. Šāds atbalsts ir nepieciešams tūrisma, pasākumu un ēdināšanas nozares uzņēmumiem un citiem uzņēmumiem, kas dažādu iemeslu dēļ pilnībā vai daļēji neietilpst vispārējās kompensācijas shēmās.

Atbalstu var piešķirt arī citiem kopīgiem pasākumiem tūrisma jomā, kuriem pandēmijas dēļ 2020. un 2021. gadā ir liels apgrozījuma kritums. Pašvaldībām ir ievērojama brīvība pielāgot uzņēmējdarbības veidus, ko tās var atbalstīt, atkarībā no vietējās situācijas. Atbalstam nav jābūt lielam, bet tas palīdzētu uzņēmumam nomaksāt uzkrājušos komunālos maksājumus un īres rēķinus, vai nodokļu parādus u.c. tekošos izdevumus, lai uzņēmums varētu pārdzīvot darbības ierobežojuma laikus. (Norvēģijas gadījumā atbalsts tika sniegts no 3000 – 80 000EUR/uzņēmumam).

Ja jums ir interese, varam nosūtīt visus nolikumus, iesnieguma formas un izvērtēšanas formas (NOR valodā).

Ar cieņu,

LLTA „Lauku ceļotājs” valdes priekšsēdētāja Asnāte Ziemele (tel.29285756)

ALTA valde priekšsēdētāja Inga Kavaca

Restorānu biedrības prezidents Jānis Jenzis

Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija (LVRA) izpilddirektore Santa Graikste

Latvijas Neregulāro pasažieru pārvadātāju biedrība valdes loceklis Aivis Eida

Latvijas Tirgotāju Asociācijas valdes priekšsēdētājs Henriks Danusēvičs